

Foreningens ordinære Generalforsamling, der skulde have været afholdt i Randers, er udsat paa Grund af de ekstraordinære Forhold, som bl. a. vanskeliggør Tilrejse, og som forbyder Afholdelse af offentlige Møder. Bestyrelsen.

FORENINGEN FOR KIRKEGAARDSKULTUR

Nye Medlemmer.

Afdeling A.

182 Ødis Menighedsraad.

183 Vonsild Menighedsraad.

Afdeling B.

39 Præstø Amts Landsbygraverforening.

Afdeling C.

686 Hr. Stenhuggermester Oscar Carlsen, Slagelsevej 56, Kalundborg.

687 Hr. Stenhuggermester Sv. R. Øvlesen, Bjerget 33, Kalundborg.

FRA DANSKE KIRKEGAARDE

5/3 (Viborg Stifts Folkebl.): Ørum Kgd. skal udvides.

7/3 (Vendsyssels Tid.): Vraa Kgd. udvides med en Del af Anlægget »Lunden«.

8/3 (Loll. Falst. Stifts-Tid.): Ved Licitationen over Nordre Kgd. i Nyk. antoges Georg Rasmussens Tilbud paa Hegn (850 Kr.), Laur. Larsens Eftf. paa Vand (952) og samme paa Veje og Kloaker (8953 Kr.).

12/3 (Fyns Tid.): Til Drift af det nye Kapel i Odense budgetteres aarlig ca. 16,000 Kr.

14/3 (Fredericia Soc.-Dem.): Arkitekt Svanes Forslag til Urnehave i Fredericia godkendt efter at Menighedsraadets er forkastet af Ligbrændingsforeningen.

14/3 (Horsens Avis): Gartner-Monopol paa Horsens Kgd.

2/4 (Holbæk Amts Avis): I Holbæk er der kun Gravjord til 5—6 Aar.

2/4 (Folkebl. f. Vejle): Føvling Kgd. reguleres.

3/4 (Aalborg Amtstid.): Det ny Kolumbarium i Aalborg (Arkitekt Odgaard) er snart færdig.

5/4 (Ringsted Folkebl.): Man drøfter Opførelse af Kapelkrematorium i Ringsted og Ansættelse af en Kirkegaardsinspektør.

5/4 (Silkeborg Avis): Bjerringbro Kgd. reguleres af Hvidt Nielsen i Randers.

12/4 (Nykøb. Soc.-Dem.): Østre Kgd. i Nykøb. F. skal udsmykkes med en Skulptur af Billedhugger Elo (se Side 97—98).

17/4 (Aarhus Amtstid.): Skjød Kgd. faar Kapel.

18/4 (Aarhus Amtstid.): Mørke Kgd. er under Udvidelse.

26/4 (Borholms Avis): Ronne Kgd. udvides af G. N. Brandt.

26/4 (Jydske Tid.): Spandet Kgd. udvides.

29/4 (Aalborg Amtstid. m. fl.): Den nye Kgd. og Kapellet paa Bejsebakken indviet i Dag.

Spørgsmaalet om Indvielse af Kapellet paa den ny Kirkegaard paa Bejsebakken blev løst i Dag, idet der i Formiddags fandt en stilfærdig Indvielse Sted. Aarsagen var, at man fra tysk Side har ønsket en samlet Begravelsesplads, saaledes at Tyskere, som dør heroppe, ikke bliver spredt i Gravsteder rundt paa den gamle Kirkegaard. Kirkegaardsbestyrelsen stillede derefter Jord til 50 Begravelser til Raadighed, og i Dag skulde den første Begravelse finde Sted, — en tysk Soldat, der er død paa Kommunehospitalet.

Kl. 9,30 samledes en lille Kreds i Kapellet. Man saa bl. a. Byens Præster i Ornat, Repræsentanter for Byraadet med Borgmester Jørgensen i Spidsen. Kirkegaardsbestyrelsen og Repræsentanter for Menighedsraadene.

Efter en Salme foretog Stiftsprovst Horstmann Indvielsen af det store Rum.

Deltagerne i den lille Højtidelighed vandrede, efter at man havde sunget »Som den gyldne Sol frembrøder«, ud paa Kirkegaarden, som Stiftsprovsten derefter indviede til Begravelsesplads ud fra Ordene »Herefter saa jeg en stor Skare, som ingen kunde tælle, der stod for Tronen og Lammet«. Efter nogle faa indledende Ord sagde Stiftsprovsten »Saa indvier

Kapellet paa Aalborg ny Kirkegaard paa Bejsebakken.

Ja, vord en kristen Kirkegaard,
Hvor Paaskeliljen plantet staar,
Hvor Sorg og Tvivl og Angst maa fly
For Evighedens Morgengry!

Forfatter Christen Pram Gad, f. 1801, Præst ved Helligaandskirke i København, Provst, død 1877.

Trykt (og bruges) i Roskilde Konvents Salmebog, men slettet af Kirkens Salmebog.

Billedbladet Nr. 22: Alt leveres fra Vugge til Grav. (Forest Lawn Cemetery).

Arkitekten, Ugehefte Nr. 18: To Krematorier (i Finland og Sverige).

Ignis Nr. 3: Katrineholms Krematorium. — Nr. 4: Eldbeg. et beredskapskrav. De hända att frostén förstörde Urnan. Sveriges Kolumbarier. Jordfästning och avskedsaktens avslutning m. m.

Kriegsgräberfürsorge Nr. 3: Tod und Verklärung. Besinnung auf der Weg. — Nr. 4: Heldengedenktag 1940. Kriegsgräberfürsorge im ehemaligen Polen. — Nr. 5: Die Handwerkskultur im Werk der Volksbundes.

Die Feuerbestattung Nr. 1: Gedanken am Ostern. Feuerbestattung, ein urgermanischer Brauch. Die Krematorien in Schweden. Gräberfürsorge der Wehrmacht. Wem steht das Sterbegeld zu?

BOGANMELDELSER

Dansk Ligbrændingsforening: Beretning for Aaret 1939.

Foreningen fik 10,874 nye Medlemmer i Aaret 1939 og tæller nu ialt 116,179 Medlemmer. Landet har 18 Krematorier i Drift. Brændingsprocenten for København er siden 1929 steget fra 14,7 til 32,2 og for hele Landet fra 3,9 til 11,0. Af samtlige Lande ligger kun Schweiz højere med 14,5 %.

Foruden Beretninger fra samtlige Lokalfdelinger indeholder Aarsskriftet nyt fra Udlandet, »Ligbrændingens Historie i Schweiz« af W. Hodler, Referat af en Studierejse til svenske Krematorier og Urnelunde af Skolebestyrer Magnus Lund og afsluttes i Lighed med tidligere Aar med en Afhandling af Magister Leo Buschardt i Serien: Primitive Naturfolks Begravelsesformer. Artiklen, der er illustreret og i høj Grad læseværdig, tager denne Gang Forholdene i Afrika op til Behandling. H. R.

Baum und Strauch an der Strasse. Volk und Reich Verlag, 72 S., 4°, Berlin 1939.

I Skriftserien »Strasse« er dette Hefte udkommet som Nr. 18. En Række Forfattere behandler Emner som Landskabet og Landevejen, Træer og Buske ved Vejen, levende Hegn i Kulturlandskabet o. m. fl., og man gaar stærkt i Detailler med Behandlingen af enkelte Træers eller Buskes Værdi. Der er meget at lære for danske Vejteknikere, som laver Veje, for

ikke at tale om Vejmændene, som passer vore Vejtræer.

Dansk Naturfredning, Aarsskrift 1939—40, 8° 136 S.

Af det smukke Aarsskrifts mange Beretninger kan anføres Fredning af Alléer paa den gamle Kirkegaard i Assens, af Udsigten fra Farum Kirkegaard samt Ophævelse af Fredningen af nogle Træer i Søndre Kirkegaards Allé i Horsens.

Havekalenderen. 8°, 208 S., Munksgaards Forlag, Kbhvn. 1940, Kr. 3,85.

Egentlig er Titlen lidt misvisende, for det drejer sig ikke om en Kalender med Datoer og Havenotitser; den brugte Titel turde referere sig til nogle Maa nedsoversigter, der fylder ca. 120 af Bogens Sider. Men Bogen har iøvrigt ogsaa anden Titel, nemlig »Gartner Bechs Arbejdsbog med A. B. C. for Haveejere«. En Arbejdsbog i almindelig Forstand finder man imidlertid heller ikke, og A. B. C. en er ikke en Lærebog i Bogstaver, men et Slags Leksikon. Endelig staar der, at Bogen er bleven til »under Redaktion af Gartner P. Bech og Havebrugskandidat M. Surlykke Petersen«; da der imidlertid ikke er opgivet andre Forfattere, har disse altsaa kun redigeret deres egne Artikler, — men er det egentlig at redigere, — er det ikke at forfatte eller affatte? — Disse Indvendinger er (som det ses) alle mere møntet paa den formelle Side af Bogen, — ikke paa dens Indhold. Og af dette er der meget godt. Da de 2 »Redaktører« ikke opgiver, hvem der har skrevet hvad, er det ikke uden Kendskab til Personerne muligt at analysere dette, og det er vel ogsaa saadan set af underordnet Betydning; at Frugtavlén har faaet en endog betydelig Plads ses bl. a. deraf, at der under Glosen Beskæring kun omtales Frugttræer, men f. Eks. intet om Roser, — og under Glosen Afstande kendes ligeledes kun Frugt, men hverken Kokkenurter, Prydplanter el. a., — ja, i »A. B. C. en« findes end ikke Glosen Roser, der dog er »Blomsternes Dronning«. Beskæring af Roser kan findes under Havearbejdet i April, Plantningen af Roser under Havearbejdet i November. I Indholdsfortegnelsen nævnes Vinterhave og Stueplanter; men uden Side-tal; i Stikordsregisteret, hvor man naturligvis søger dem, findes ingen af disse Gloser, og i den Vejviser for Haveejere, som Bogen ogsaa er forsynet med, findes Glosen Stueplanter heller ikke, og slaar man op paa den Side, der henviser til Vinterhaver, finder man — en Annonce fra en Tømrermester.

Trods formelle Fejl og Mangler vil dog naturligvis ogsaa denne Havebog faa mange Læsere; og de vil sikkert finde mange gode Raad, navnlig er Maanedsoversigterne omfattende og værdifulde. Og de placerede Annoncer har selvfølgelig hjulpet Bogens Fremkomst og vil sikkert ogsaa kunne hjælpe Haveejerne i Arbejdet.

Ja, vord en kristen Kirkegaard,
Hvor Paaskeliljen plantet staar,
Hvor Sorg og Tvivl og Angst maa fly
For Evighedens Morgengry!

Forfatter Christen Pram Gad, f. 1801, Præst ved Helligaandskirke i København, Provst, død 1877.

Trykt (og bruges) i Roskilde Konvents Salmebog, men slettet af Kirkens Salmebog.

Billedbladet Nr. 22: Alt leveres fra Vugge til Grav. (Forest Lawn Cemetery).

Arkitekten, Ugehefte Nr. 18: To Krematorier (i Finland og Sverige).

Ignis Nr. 3: Katrineholms Krematorium. — Nr. 4: Eldbeg. et beredskapskrav. De hända att frostén förstörde Urnan. Sveriges Kolumbarier. Jordfästning och avskedsaktens avslutning m. m.

Kriegsgräberfürsorge Nr. 3: Tod und Verklärung. Besinnung auf der Weg. — Nr. 4: Heldengedenktag 1940. Kriegsgräberfürsorge im ehemaligen Polen. — Nr. 5: Die Handwerkskultur im Werk der Volksbundes.

Die Feuerbestattung Nr. 1: Gedanken am Ostern. Feuerbestattung, ein urgermanischer Brauch. Die Krematorien in Schweden. Gräberfürsorge der Wehrmacht. Wem steht das Sterbegeld zu?

BOGANMELDELSER

Dansk Ligbrændingsforening: Beretning for Aaret 1939.

Foreningen fik 10,874 nye Medlemmer i Aaret 1939 og tæller nu ialt 116,179 Medlemmer. Landet har 18 Krematorier i Drift. Brændingsprocenten for København er siden 1929 steget fra 14,7 til 32,2 og for hele Landet fra 3,9 til 11,0. Af samtlige Lande ligger kun Schweiz højere med 14,5 %.

Foruden Beretninger fra samtlige Lokalfdelinger indeholder Aarsskriftet nyt fra Udlandet, »Ligbrændingens Historie i Schweiz« af W. Hodler, Referat af en Studierejse til svenske Krematorier og Urnelunde af Skolebestyrer Magnus Lund og afsluttes i Lighed med tidligere Aar med en Afhandling af Magister Leo Buschardt i Serien: Primitive Naturfolks Begravelsesformer. Artiklen, der er illustreret og i høj Grad læseværdig, tager denne Gang Forholdene i Afrika op til Behandling. H. R.

Baum und Strauch an der Strasse. Volk und Reich Verlag, 72 S., 4°, Berlin 1939.

I Skriftserien »Strasse« er dette Hefte udkommet som Nr. 18. En Række Forfattere behandler Emner som Landskabet og Landevejen, Træer og Buske ved Vejen, levende Hegn i Kulturlandskabet o. m. fl., og man gaar stærkt i Detailler med Behandlingen af enkelte Træers eller Buskes Værdi. Der er meget at lære for danske Vejteknikere, som laver Veje, for

ikke at tale om Vejmændene, som passer vore Vejtræer.

Dansk Naturfredning, Aarsskrift 1939—40, 8° 136 S.

Af det smukke Aarsskrifts mange Beretninger kan anføres Fredning af Alléer paa den gamle Kirkegaard i Assens, af Udsigten fra Farum Kirkegaard samt Ophævelse af Fredningen af nogle Træer i Søndre Kirkegaards Allé i Horsens.

Havekalenderen. 8°, 208 S., Munksgaards Forlag, Kbhvn. 1940, Kr. 3,85.

Egentlig er Titlen lidt misvisende, for det drejer sig ikke om en Kalender med Datoer og Havenotitser; den brugte Titel turde referere sig til nogle Maa nedsoversigter, der fylder ca. 120 af Bogens Sider. Men Bogen har iøvrigt ogsaa anden Titel, nemlig »Gartner Bechs Arbejdsbog med A. B. C. for Haveejere«. En Arbejdsbog i almindelig Forstand finder man imidlertid heller ikke, og A. B. C. en er ikke en Lærebog i Bogstaver, men et Slags Leksikon. Endelig staar der, at Bogen er bleven til »under Redaktion af Gartner P. Bech og Havebrugskandidat M. Surlykke Petersen«; da der imidlertid ikke er opgivet andre Forfattere, har disse altsaa kun redigeret deres egne Artikler, — men er det egentlig at redigere, — er det ikke at forfatte eller affatte? — Disse Indvendinger er (som det ses) alle mere møntet paa den formelle Side af Bogen, — ikke paa dens Indhold. Og af dette er der meget godt. Da de 2 »Redaktører« ikke opgiver, hvem der har skrevet hvad, er det ikke uden Kendskab til Personerne muligt at analysere dette, og det er vel ogsaa saadan set af underordnet Betydning; at Frugtavlén har faaet en endog betydelig Plads ses bl. a. deraf, at der under Glosen Beskæring kun omtales Frugttræer, men f. Eks. intet om Roser, — og under Glosen Afstande kendes ligeledes kun Frugt, men hverken Kokkenurter, Prydplanter el. a., — ja, i »A. B. C. en« findes end ikke Glosen Roser, der dog er »Blomsternes Dronning«. Beskæring af Roser kan findes under Havearbejdet i April, Plantningen af Roser under Havearbejdet i November. I Indholdsfortegnelsen nævnes Vinterhave og Stueplanter; men uden Side-tal; i Stikordsregisteret, hvor man naturligvis søger dem, findes ingen af disse Gloser, og i den Vejviser for Haveejere, som Bogen ogsaa er forsynet med, findes Glosen Stueplanter heller ikke, og slaar man op paa den Side, der henviser til Vinterhaver, finder man — en Annonce fra en Tømrermester.

Trods formelle Fejl og Mangler vil dog naturligvis ogsaa denne Havebog faa mange Læsere; og de vil sikkert finde mange gode Raad, navnlig er Maanedsoversigterne omfattende og værdifulde. Og de placerede Annoncer har selvfølgelig hjulpet Bogens Fremkomst og vil sikkert ogsaa kunne hjælpe Haveejerne i Arbejdet.

RESOLUTIONER m. m. VEDRØRENDE KIRKEGAARDE

26. Juni 1936. Kirkeministeriets Skriv. (til Stiftamtmanden og Biskoppen over Københavns Stift) ang., at Betalingen for et Gravstedes Fornyelse maatte ske efter den paa Fornyelsestiden gældende Takst, uanset at det ved Gravstedets Erhvervelse gældende, nu ophævede Kirkegaardsreglement hjemlede Ejerne af Gravsteder Ret til at forny disse efter den tidligere betalte Takst.

I et med Hr. Stiftamtmandens og Deres Højærværdigheds Skrivelse af 9. Juni 1936 hertil indsendt Andragende har Højesteretssagfører N. N. som Sagfører for Fru O. O., København, besværet sig over, at der ved den 16. Juli 1935 foretagne Fornyelse af Retten til det Fru O. O. i Henhold til det blandt Bilagene værende Skøde af 6. Juli 1915 tilhørende Gravsted paa Taarbæk Kirkegaard, i hvilket Gravsted Liget af hendes Mand er nedsat, er afkrævet hende et Beløb af 576 Kr. i Stedet for det samme Beløb, som blev erlagt i sin Tid ved Gravstedets Erhvervelse, nemlig 360 Kr.

Det fremgaar af Sagen, at Fru O. O., der hverken for Mandens Død eller senere har haft nogen Tilknytning til Taarbæk Sogn, har erhvervet Gravstedet i Henhold til Bestemmelsen i § 4, Stk. 4, i det da gældende Reglement for Taarbæk Kirke og Kirkegaard, der er approberet af Ministeriet den 3. Marts 1906, saaledes at Betalingen for Gravstedet er fastsat ved Overenskomst til det fornævnte Beløb af 360 Kr. Ved den i 1935 stedfundne Fornyelse af Gravstedet, der er 48 Kvadratalen stort, er imidlertid Betalingen paa Grundlag af den i § 6, Stk. 2, i det den 9. Juni 1921 af Sjællands Stiftsovrighed stadfæstede Reglement fastsatte Minimumstakst for udensoogsboende af 12 Kr. pr. Kvadratalen fastsat til 576 Kr.

Da imidlertid det fornævnte Reglement af 1906, der var gældende ved Gravstedets Erhvervelse, i § 4, Stk. 5, indeholder en Bestemmelse om, at de, der en Gang har erhvervet Gravsteder paa Kirkegaarden, har Ret til at forny disse efter den tidligere betalte Takst, mener Klagerinden, at der ved den stedfundne Fornyelse ifølge denne Bestemmelse kun skulde være erlagt 360 Kr., svarende til det ved Gravstedets Erhvervelse erlagte Beløb, og ikke det foran anførte Beløb af 576 Kr.

Ved Sagens Forelæggelse for Ministeriet har Stiftsovrigheden udtalt, at der i § 7, Stk. 1, i de senest for Kirkegaarden stadfæstede Reglementer af 1921 og 1934 er optaget en udtrykkelig Bestemmelse om, at Fornyelse af Gravsteder sker efter den paa Fornyelsens Tidspunkt gældende Takst. Selv om dette ikke udtrykkelig var anført i Reglementet, maatte en saadan Regel formentlig antages at være gældende, idet

det ikke alene maa anses for stemmende med Forholdets Natur, at Betaling for Fornyelse sker efter den Takst, som er gældende paa Fornyelsens Tidspunkt, men formentlig ligefrem følger af Bestemmelsen i Lov om Vedligeholdelse af Kirker og Kirkegaarde m. v. af 30. Juni 1922 § 25, Stk. 2, hvorefter Ønske om Fornyelse af Gravsteder skal imødekommes, mod at der erlægges en i Vedtægten herfor fastsat Betaling, d. v. s. den Betaling, som er fastsat i den paa Fornyelsens Tidspunkt gældende Vedtægt.

Saaledes foranlediget skal man tjenstlig meddele til Efterretning og videre Bekendtgørelse, at Ministeriet uanset Bestemmelsen i § 4, Stk. 5, i Reglementet af 3. Marts 1906 for Taarbæk Kirkegaard, hvilket Reglement maa betragtes som ophævet ved de senere Reglementer af 1921 og 1934, maa holde for, at Betaling for Fornyelse af Gravsteder maa ske efter den paa Fornyelsestiden gældende Takst.

22. Juli 1936. Kirkeministeriets Skriv. (til Københavns Magistrat), hvorved meddeles Approbation paa den af Københavns Kommunalbestyrelse vedtagne Nedsættelse af Taksten for Ligbrænding fra 35 Kr. til 30 Kr. for Voksne fra 1. April 1935 at regne.

28. Juli 1936. Kirkeministeriets Skriv. (til Stiftamtmanden og Biskoppen over Roskilde Stift) ang. Spørgsmaal om Indførelse af en Ordning, hvorefter Graveren lønnes af Kirken og Gravkastningen i hvert enkelt Tilfælde sker uden Udgift for den paagældende Gravstedsejer.

I det med Stiftsovrighedens Skrivelse af 1. Maj 1936 hertil indsendte Andragende har Hammer og Tybjerg Herreders Provstiudvalg udbedt sig Ministeriets Afgørelse af, om det kan anses for lovligt, at Betalingen til Graveren for Gravkastning udredes af Kirkekassen, saaledes at Gravkastning i hvert enkelt Tilfælde er vederlagsfri for de paagældende Gravstedsejere.

Det fremgaar af Sagen, at Provstiudvalget ved sit Arbejde med Overslagene for 1936—37 for Kirkekasserne, respektive Menighedsraadskasserne ved de ikke-selvejende Kirker, har bragt i Erfaring, at Betalingen til Graveren for Gravkastning i nogle Sogne udredes af Kirkekassens Budget, og at Kirkekassen i et enkelt Sogn oppebærer Betalingen for Gravkastningen og samtidig betaler Graveren et fast aarligt Honorar for Gravkastning, saaledes at Kirkekassen kan faa enten Overskud eller Underskud ved Gravenes Gravning. Provstiudvalget udtaler derhos, at Udvalget er principielt imod en saadan Ordning, idet det ikke skønnes rigtigt, at Kirkeligningen bebyrdes med en saa stor aarlig Udgift paa et Omraade, som lige saa fuldt kan henregnes til det fælleskommunale, bortset fra Beboernes Forhold til Folkekirken.

(Fortsættes i næste Nr.)